

отдалечавания и завръщания при Елена. Подчертава активизиращата роля на изкуствените препятствия, които околните или житейските ситуации изправят пред него. Присъствието на Елена поставя Бенц в състояние на нравствена неуравновесеност, характерна за поведението му става непоследователността. У него постоянно се срещат противоречиви доводи, сменят се различни позиции, противоположни чувства и решения. Той се оказва в състояние да извърши „атентат“ срещу професионалната си чест, срещу синовния си и отечествен дълг.

Раздвоението на героя завършва с решението да остане в България и се удавя в „тъпия ужас“ на подготовката. Аргументацията му напомня Ницшеовото „моето щастие трябва да оправдава самия живот“ - Бенц ще остане, за да спаси Елена от грозящото я падение. Във влака започва обаче второто действие на неговата трагедия. Терзанията му възлизат в една по-висока нравствена сфера, където се среща с род и родина, с патриотичното задължение, с перспективата на доброволно пленничество или унижително укриване. „Ходете по стъпките, по които вече е ходила добродетелта на вашите бащи“ - съветва Ницше в „За висшия човек“. И именно духа на тази добродетел става гаранция за спасението на Димитър Димовия герой.

Ницше учи, че злото е постоянен спътник на човека. То възражда заспалите в уреденото общество лоши страсти, води към стремеж те да бъдат вкусени, към задоволство от тях, противостоене на разума, поемане на риска. Злото е необходим стимул за израстване на Сврѣхчовека. То е неговият Мефистофел. Защото погубва само слабите. За силните е средство за себенадмогване. Борбата на доброто и злото според Заратустра е същинското колело на нещата. Високите добродетели у Бенц се задвижват именно в срещата му със злото. Чувствителността на този герой към добро и зло е особено изострена и се превръща в негова съдба.

Злото, през погледа на Ницше, може да бъде надделяно със силата на волята. „Нищо не расте на земята по-възмогващо от високата силна воля - тя е нейното най-хубаво растение“. „Всичко чувстващо страда в мен и е в тъмница: но моята воля ми идва винаги като освободител и носител на радост“ - пише той в „На блажените острови“. Най-самотната скръб волята е, че не може да промени миналото, да сломи времето. „Това, което беше“ - тъй се нарича камъкът, който тя не може да отвали. И остава негов пленник. Но „с безумство се изкупва и пленената воля“. И с претворяване на всяко „Беше“ в „Тъй го исках аз!“. Така волята-освободителка се превръща в мъчител и отмъстител, загдето не съществува връщане назад. Страданието вопие за наказание - „додето най-сетне лудостта